

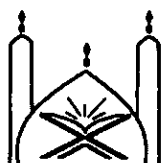
تصویری از

ملایک و ابلیس

محدث شریعتی سبزواری

www.ketab.ir

سرشناسه: شریعتی سبزواری، محمدباقر، ۱۳۱۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: تصویری از ملائکه و ابلیس/ محمدباقر شریعتی سبزواری.
 مشخصات ظاهری: ۳۰۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰۲-۳۹-۶
 موضوع: فرشتگان (اسلام) - شیطان - جنبه‌های قرآنی
 شناسه افزوده: آستان مقدس قم. انتشارات زائر [مدیریت پژوهشی]
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۴۵ش۳۵ف/ ۱۰۴ BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/ ۱۵۹
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۰۷۶۷

آستان مقدس قم
 مدیریت پژوهشی

شماره: ۸۱
 مدیریت پژوهشی آستان مقدس

تصویری از ملائکه و ابلیس

مؤلف: ه. محمد باقر شریعتی سبزواری
 ناشر: زائر آستان مقدس
 چاپخانه: زائر آستان مقدس
 حروفچینی و صفحه آرایی: هوایی، زند
 نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۲
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۷۵۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۲۳۹-۶

دفتر مرکزی: قم/ میدان شهداء/ انتشارات زائر
 نمایشگاه دائمی کتاب: حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام)
 صحن صاحب الزمان (عج)

تلفن: ۰۲-۳۷۷۴۵۶۵۱ / ۳۷۷۴۵۰۱۹

فهرست مطالب

۱۱	 طلایعه
۱۵	 پیش گفتار
۲۴	 بخش کلیات
۲۴	 طرح بحث
۲۶	 اهمیت موضوع
۳۰	 پیشینه بحث
۳۴	 معرفت و حیاتی

بخش اول: شناخت محسوس و نامحسوس

۴۱	 امکان وجود ابلیس و موجودات نامریی
۴۳	 اجسام محسوس و نامحسوس

- کشف جهان ضد ماده ۴۷
- دلایل عینیت موجودات غیبی ۵۱
۱. تسخیر ارواح ۵۲
۲. میزگرد و احضار ۵۳

بخش دوم: مفاهیم بحث

- مفهوم شیطان جنی ۵۷
- معنای لغوی ابلیس ۶۲
- ابلیس در کتب باهمن آسمانی ۶۷
- ابلیس در فرهنگ بهاد و سارا ۶۸
- ابلیس و شیطان در قرآن ۶۹
- صفات ابلیس ۷۱
۱. خناس بودن شیطان ۷۲
۲. رجیم ۷۳
- کاربرد واژه شیطان در روایات ۷۴
- شیطان، قطب مقابل فرشته ۷۸
- نظر محدثان و مفسران ۷۹

بخش سوم: ابلیس از فرشتگان یا جنیان

- ابلیس از فرشتگان یا جنیان ۸۳
- دلایل فرشته بودن ابلیس ۸۵
۱. از منظر قرآن ۸۵

۸۶.....	۲. از منظر ائمه علیهم السلام
۹۱.....	۳. از منظر مفسران
۹۳.....	دلایل جنی بودن ابلیس
۹۳.....	۱. از منظر قرآن
۹۵.....	۲. دلایل روایی
۹۹.....	فرق ملائکه و ابلیس (جن)
۱۰۳.....	تبار و نسل ابلیس
۱۰۵.....	ملائکه آفرینشی از نور
۱۰۹.....	برتری ملائکه
۱۱۲.....	ملائکه مأموران الهی
۱۱۳.....	ملائکه تسلیم اراده الهی
۱۲۳.....	ملائکه یا ارواح انسان
۱۲۴.....	کیفیت سجده بر آدم
۱۲۵.....	آیات
۱۲۸.....	مفهوم هبوط
۱۲۹.....	سجده از منظر امام خمینی رحمته الله علیه
۱۳۱.....	تمثیلی بودن قصه آدم

بخش چهارم: ابلیس و دشمنی او با انسان

۱۳۷.....	ابلیس دشمن آگاه انسان
۱۳۹.....	ترفندهای شیطانی
۱۴۶.....	تضاد شیطان و فرشته در مأموریت
۱۴۹.....	محدوده سلطه شیطان

- ۱۵۱ کمین گاه‌ها
- ۱۵۲ ریاست طلبی
- ۱۵۵ تحلیلی از علامه نراقی

بخش پنجم: فلسفه وجودی ابلیس

- ۱۵۹ فلسفه آفرینش ابلیس
- ۱۶۸ ۱. امتحان مؤمنان
- ۱۶۹ ۲. امتحان ملائکه
- ۱۶۹ ۳. تحقق وعده الهی
- ۱۷۰ نقش شیطان در فساد و غیبت
- ۱۷۲ سرانجام ابلیس و جودش از منظر قرآن
- ۱۷۶ مهلت یافتن ابلیس از منظر قرآن و روایات
- ۱۷۶ ۱. مهلت ابلیس از منظر قرآن
- ۱۷۷ ۲. مهلت ابلیس از نظر روایات
- ۱۸۰ انصار و یاران شیطان
- ۱۸۱ سپاه ابلیس
- ۱۸۵ شاخصه‌های حزب شیطان
- ۱۸۵ ۱. نسیان حق
- ۱۸۶ ۲. دعوت به دوزخ
- ۱۸۶ ۳. نفاق
- ۱۸۷ ولایت شیطان
- ۱۸۸ ۱. ولایت شیطان از دیدگاه قرآن
- ۱۹۲ ۲. ولایت شیطان از نظر روایات

۱۹۴		فرق وسوسه و الهام
۱۹۸		قلمرو وسوسه شیطان
۲۰۱		روابط اجتماعی و شیطان
۲۰۳		مراحل دعوت شیطان
۲۰۴		فتنه‌ها و حضور شیطان
۲۰۷		شیطان، رویکردها و راهکارها
۲۱۱		راه‌های نفوذ شیطان از منظر احادیث
۲۲۴		عوامل باز دارنده وسوسه
۲۲۷		شیطان و آسیب‌پذیری افراد جامعه
۲۳۰		پیامدهای شیطانپرستی مدرن
۲۳۱		۱. مقابله با وسوسه
۲۳۱		۲. فرهنگ ضد ارزشی
۲۳۲		۳. گرایش به جادوگری
۲۳۳		راهکارهای مقابله با شیطان پرستی
۲۳۳		۱. شناساندن اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله
۲۳۴		۲. عقلانیت اسلام
۲۳۵		۳. محرمات نظری و عملی
۲۳۶		۴. پاسخ به شبهات
۲۳۶		۵. معرفی عرفان اسلامی
۲۳۸		چگونگی محفوظ ماندن از شیطان
۲۴۰		روژه سپری در مقابل شیطان
۲۴۱		مکر عجیب شیطان
۲۴۳		تأثیر متقابل ماده در معنا
۲۴۴		وسوسه‌پذیری و مراتب آن

۲۴۶	اطاعت و عبادت
۲۴۹	عبادت و عبودیت شیطان
۲۵۱	چگونگی شرکت شیطان
۲۵۵	طمع در رهبران الهی
۲۵۷	ابلیس و تولید نسل
۲۵۹	شیطان پرستی در گذشته
۲۵۹	تبلیغات شیطان پرستان
۲۶۰	عضویت در حزب شیطان
۲۶۱	تجسم شیطان
۲۷۱	تجسم ابلیس در ریح و مدیث
۲۷۳	پاسخ به شبهاتی درباره ابلیس
۲۷۳	عدم تناسب کفر با گناه
۲۷۶	شبهات ابلیس و پاسخ آن
۲۸۶	قیاس ابلیس
۲۸۸	داستان معاویه و شیطان
۲۹۷	فهرست منابع

موضوع شناخت ابلوس و شیطان از مباحث بسیار ضروری است؛ چنانچه دشمن‌شناسی در زندگی سیاسی اجتماعی اقتصادی و فردی نیز از مسایل حیاتی است؛ چرا که امر هدایت دینی و شئون اجتماعی بدون شناخت موانع، چالش‌ها و راهزنان تخریب و فضیلت کامل نشده، سامان نمی‌گیرد. انسان که مظهر خلیفه اللهی می‌باشد، دارای ابعاد مختلفی است که ممکن است دشمن از هر بعدی و راهی وارد شده، به او آسیب برساند. به همین دلیل امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

«شناخت ابلیس و یارانش یکی از معرفت‌های ضروری است که خدا معرفی کرده و بر آن تأکید فرموده است»^۱.

امام کاظم علیه السلام نیز در حدیثی، آن را واجب‌ترین جهاد تلقی فرموده است.^۱ مضاف بر آنکه این موضوع با مباحث جن و ملائکه نیز ارتباط تنگاتنگی دارد. در حقیقت پیش‌درآمدی برای حلّ مباحث جن و ملک است چنانچه گسترش شیطان‌پرستی در عصر ما شناخت شیطان بزرگ را ضروری‌تر می‌سازد.

وانگهی در فرهنگ تمام ادیان باستانی، ابلیس، کانون شرارت‌ها و محور ضلالت‌هاست. در احادیث اسلامی هم ابلیس و یارانش منشأ همه لغزش‌ها معرفی شده است. به تعبیر امام سجاد علیه السلام اگر شیطان آدمی را از اطاعت خدا باز نمی‌داشت، هیچ کس به راحتی گناه نمی‌کرد و اگر او باطل را در چهره حق مجسم نمی‌ساخت، هیچ انسانی به دنبال باطل نمی‌رفت.^۲

این موجود جنی و نامربی و دشمن انسان با کمک فرزندان و هوادارانش، همواره در کمین انسان‌ها نشسته‌اند و از تمام راه‌ها، شیوه‌ها و حالات آدمی برای گمراه کردن او استفاده می‌کنند. ابلیس همان دشمن فریب‌کاری است که برای آدم و حوا سوگند خورد، که خیرخواه آنان است؛ ولی در نهایت آنها را فریب داد و باعث اخراج آنان از بهشت گردید.

۱. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۱۵.

۲. همان، ج ۶۰، ص ۳۱۲.

قرآن کریم می فرماید:

﴿يَنْبَغِيءَ آدَمَ لَا يَقْنَنَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ﴾^۱

«ای فرزندان آدم شیطان شما را فریب ندهد، همان گونه که با فریب و نیرنگ پدر و

مادر شما را از بهشت خارج کرد»

چرا که آدم علیه السلام و حوا گمان نمی کردند ابلیس که سالیان متمادی در میان ملائکه بوده و رنگ ملک یافته است از طریق فریب کاری وارد شود و سوگند دروغ بخورد که من خیرخواه شما هستم. شیاطین انسی هم راه شیطان بزرگ را ادامه می دهند و از همان شیوه ها و ترفندها استفاده می کنند. از این رو انسان ها باید در برابر خدعه ها و مکرهای هم نوعان خود نیز بیدار و هوشیار باشند.

اثری که پیش روی شما خوانندگان گرامی قرار دارد، حاصل تلاش علمی و پژوهشی جناب حجت الاسلام والدین محمد باقر شریعتی سبزواری می باشد که با موضوع «ملائک و ابلیس» تدوین شده است.

مدیریت پژوهش آستان مقدس ضمن ارج نهادن به این تلاش و تحقیق علمی و آرزوی توفیق بیشتر و سلامت برای مؤلف محترم در راستای روشنگری و معرفت افزایی و بصیرت بخشی به جوانان و نوجوانان جامعه اسلامی اقدام به چاپ این اثر خواندنی نموده است.

در پایان با سپاس به درگاه الهی به خاطر توفیق این خدمت علمی و فرهنگی از حمایت‌های حضرت آیت الله سید محمد سعیدی دامت افاضاته تولیت محترم آستان مقدس و همه محققان و پژوهشگران محترم که با این مدیریت همکاری دارند و نیز کلیه دست اندرکاران امور چاپ قدردانی می‌نماییم.

مدیریت پژوهشی
آستان مقدس

www.ketab.ir